

การพัฒนาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

Developing Practical Skills in Food and Beverage Services of Higher Vocational
Certificate Students at Ubon Ratchathani Vocational College Using Learning Activity
Packages Based on Harrow's Concept of Practical Skill Development

วิชชุพงศ์ เมืองสา¹ ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์² สาวิตรี เถาว์โท³

Witchuphong Muangsa¹, Bhumbhong Jomhongbhibhat² and Savitree Thaotoh³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 2) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สอ. 1/3 คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แผนกวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 36 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.69/82.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2) ทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.16)

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

¹นักศึกษา ระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Master of Education Program in Curriculum and Instructional Development, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Assoc. Prof. Dr. of the Master of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

³อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Dr. of the Master of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: วิชชุพงศ์ เมืองสา, witchupong.m@gmail.com

รับเมื่อ 3 มิถุนายน 2566 แก้ไข 5 มิถุนายน 2566 ตอรับเมื่อ 6 มิถุนายน 2566

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) investigate the efficiency of learning activity packages according to Harrow's concept of practical skills development for higher vocational certificate students, 2) compare students' practical skills in food and beverage services before and after learning through the developed learning activity packages, 3) compare students' learning achievement before and after the intervention, and 4) examine the student satisfaction learning through the developed learning activity packages. The sample, obtained through cluster random sampling, consisted of 36 students studying in the second year of Higher Vocational Certificate Level, Sor Aor Ror. 1/3, Faculty of Tourism Industry, Hotel Department, Ubon Ratchathani Vocational College in the second semester of the academic year 2021. The research tools included learning activity packages, a practical skills assessment form, a learning achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistics for data analysis were mean, standard deviation, and t-test.

The results of this research indicated that: 1) The efficiency of the learning activity packages according to Harrow's concept of practical skills development for higher vocational certificate students reached 80.69/82.43 based on the set criteria of 80/80, 2) The students' practical skills in food and beverage services after learning through the developed learning activity packages were higher than those before the intervention at the .05 level of significance, 3) The students' learning achievement after the intervention was higher than that before at the .05 level of significance, and 4) the overall satisfaction of students after the intervention was at the highest level (\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.16).

Keywords: Learning Activity Packages, Harrow's Practical Skills

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 เน้นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดนโยบายในการยกระดับทักษะฝีมือและเตรียมความพร้อมแก่กลุ่มเป้าหมายให้มีสมรรถนะที่ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรม การผลิตสินค้าและบริการที่มีการแข่งขันทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณและระยะเวลาในการผลิต โดยพัฒนาระบบการจัดการอาชีวศึกษาตามแรงขับจากผู้บริโภค “Demand Driven” ภายใต้ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้ผลผลิตของอาชีวศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน นำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาและฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในทาง

ปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2554, หน้า 2)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดในด้านต่าง ๆ สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและสถานที่ ย้ำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินการ (ทิศนา ชวนมณี, 2553, หน้า 12) นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ระบบกลุ่ม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ช่วยแก้และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองด้วยการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และ

รู้จักทำงานร่วมกัน ผูกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ดังนั้น การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ต้องมีการศึกษาทฤษฎี และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง อย่างละเอียด (เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง, 2555, หน้า 126-127)

ทฤษฎีของแฮร์โรว์ (Harrow's Instructional Model) เป็นทฤษฎีที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน ผูกฝน ด้วยตนเอง โดยมีหลักการเริ่มจากการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจาก เนื้อหาที่มีระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติ อย่างถูกต้องสมบูรณ์ จนเกิดความชำนาญ โดยทฤษฎีของแฮร์โรว์ มีการจัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้นตอน การใช้ทักษะกระบวนการปฏิบัตินี้ เป็นการจัดเวลาให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การลงมือปฏิบัติซ้ำและฝึกฝนทำให้เกิดความชำนาญ จนเกิดเป็นประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ ทำให้มีทักษะปฏิบัติเพิ่มขึ้น (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2555, หน้า 151)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน รายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม (3700-0002) จึงสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหาร และเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์เพื่อใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะปฏิบัติในการบริการอาหาร และเครื่องดื่มได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการสอนตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนของแฮร์โรว์ มีขั้นตอนการฝึกที่ชัดเจน จากการได้เรียน ตามแบบ ลงมือปฏิบัติตามคำสั่งด้วยตนเอง ผูกฝนให้เกิด

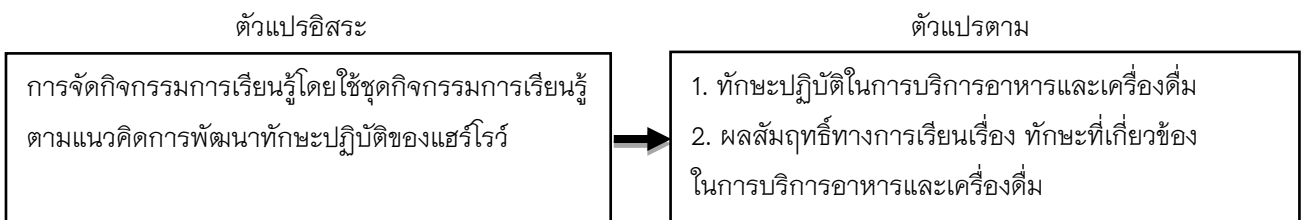
ความชำนาญ แสดงออกด้วยความมั่นใจ จนกระทั่งปฏิบัติได้ อย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจและ ความชำนาญ ทำให้นักศึกษามีทักษะปฏิบัติเพิ่มขึ้น มีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนและการพัฒนาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหาร และเครื่องดื่มด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น มีความเหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ ในรายวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้สนใจใน การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิด พัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติในการบริการอาหาร และเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระหว่างก่อนเรียนและ หลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนา ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ นำเสนอ แผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้



ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 คณะอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว แผนกวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา อุบลราชธานี จำนวน 6 ห้องเรียน รวมนักศึกษา จำนวน 119 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สอ. 1/3 คณะอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว แผนกวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา อุบลราชธานี จำนวน 36 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว สาขาวิชาการท่องเที่ยว

2) ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม และกำหนดสาระการเรียนรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

3) ศึกษาตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

4) สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 โดยมีเนื้อหา จำนวน 6 ชุด

5) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 6 ชุดที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 6 ชุดที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วปรับปรุงในส่วนที่บกพร่อง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการสร้างและหาคุณภาพเรียบร้อยแล้วจากช่วงแรก มาทดลองใช้จริงกับนักศึกษาเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายละเอียดของกรวิจัยดังนี้

การทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out)

ในขณะนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจริงในการศึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ประกอบด้วย กลุ่มย่อยที่ 1 จำนวน 3 คน กลุ่มย่อยที่ 2 จำนวน 10 คน และกลุ่มย่อยที่ 3 จำนวน 30 คน มีขั้นตอน ดังนี้

1) ดำเนินการปฐมนิเทศ อธิบายขั้นตอนวิธีการใช้งานชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมเงื่อนไขในการใช้งานให้กับนักศึกษาได้รับทราบและเข้าใจร่วมกัน

2) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ทดลองกับกลุ่มย่อยที่ 1 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (One to One Testing) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สอ. 1/4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 3 คน คือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน ผลจากการทดลองกับนักศึกษากลุ่มย่อย พบว่า เนื้อหามีมากเกินไปทำให้นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามกำหนดระยะเวลา

2.2 ปรับปรุงแก้ไข รอบที่ 1 ได้ปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียน

2.3 ทดลองกับกลุ่มย่อยที่ 2 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (Small Group Testing) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สอว. 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 10 คน คือ นักศึกษาเก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คน และอ่อน 3 คน ผลจากการทดลองกับนักศึกษา พบว่า เวลาที่ใช้ในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมเมื่อหาความเหมาะสม แต่มีค่าที่สะกดผิดในการแจ้งจุดประสงค์การเรียนในชุดที่ 6

2.4 ปรับปรุงแก้ไข รอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบการพิมพ์ผิด การสะกดคำ ในจุดประสงค์การเรียนชุดที่ 6 ให้สมบูรณ์ ครบถ้วน

2.5 ทดลองกับกลุ่มย่อยที่ 3 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (Field Testing) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สอว. 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 30 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่การประเมินทักษะปฏิบัติ ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การทำแบบฝึกหัดท้ายบท และการประเมินทักษะปฏิบัติ ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ผลจากการทดลองใช้กับนักศึกษา พบว่า เวลาที่ใช้มีความเหมาะสมและเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

2. การสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ มีเกณฑ์การประเมินแบบรูปคี่ ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะปฏิบัติของนักศึกษา ศึกษาวิธีการประเมินภาคปฏิบัติ วิเคราะห์ความเหมาะสมของรายการประเมินทักษะปฏิบัติของนักศึกษา และวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อวางแผนกำหนดเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบประเมินทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา

2) สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแบบสังเกตทักษะการปฏิบัติของนักศึกษา โดยใช้การประเมินตามแนวทางการประเมินของรูปคี่ โดยแบ่งระดับคุณภาพ เป็น 3 ระดับ รวมทั้งสิ้น 6 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ต้องการใช้จริง 29 ข้อ

3) นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นเนื้อหาโดยหาค่าดัชนี IOC เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ($IOC \geq 0.50$) โดยมีข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 จำนวน 35 ข้อ

4) จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 6 ด้าน จำนวน 29 ข้อ ที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน มีค่าเท่ากับ 0.84 เพื่อเตรียมสำหรับนำไปทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการท่องเที่ยว และวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อวางแผนกำหนดเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบทดสอบ

2) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 เป็นแบบอิงเกณฑ์ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ต้องการใช้จริง 40 ข้อ

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยหาค่า IOC เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ($IOC \geq 0.50$) โดยมีข้อสอบที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 จำนวน 55 ข้อ

4) จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ปรับปรุงแล้ว และนำมาทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สอ. 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ซึ่งไม่ใช่นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นนักศึกษาที่เคยเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มาแล้ว

5) นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.33–0.73 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.33–0.73 พบว่า มีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์จำนวน 48 ข้อ

6) นำแบบทดสอบที่เข้าเกณฑ์มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ Kuder–Richardson ผลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

7) นำข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพแล้ว จัดพิมพ์ จำนวน 40 ข้อ เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และเอกสารอื่น ที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพของความพึงพอใจด้วยการให้คะแนนโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 20 ข้อ

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด ผลปรากฏว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.50–1.00 มีจำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เหมาะสม

4) จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ จำนวน 36 ฉบับ ที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.80 เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 6 ชุด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วบันทึกผลการทดสอบของนักศึกษาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. ปฐมนิเทศ อธิบายขั้นตอน วิธีการเข้าใช้งานชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมเงื่อนไขในการใช้งานให้นักศึกษาได้รับทราบ และเข้าใจร่วมกัน

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 ชุด รวมเวลาทดลอง 12 ชั่วโมง

4. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เป็นฉบับเดียวกันกับก่อนเรียน แล้วบันทึกผลการทดสอบของนักศึกษาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจของตนเอง หลังจากเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้ววิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4 ข้อ ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 80.69 และมีค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 82.43 ดังนั้นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.69/82.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

จำนวนนักเรียน (n)	กระบวนการ			ทดสอบหลังเรียน (ผลลัพธ์)		
	คะแนนเต็ม (A)	คะแนนรวม (Σx)	ประสิทธิภาพ กระบวนการ (E_1)	คะแนนเต็ม (B)	คะแนนที่ได้ (ΣF)	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)
36	120	3,486	80.69	40	1,187	82.43

2. ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม (จำนวน 6 ด้าน)	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. การนำจาน แก้ว และอุปกรณ์เครื่องใช้มาจัดวางบนโต๊ะอาหาร	1.61	0.17	2.59	0.17	35	28.53	.00*
2. การเก็บจาน แก้ว และอุปกรณ์เครื่องใช้ออกจากโต๊ะอาหาร	1.62	0.23	2.60	0.20	35	30.37	.00*
3. การใช้ Service Spoon and Fork ในการตักอาหารจากจานแปล	1.39	0.40	2.38	0.35	35	12.58	.00*
4. การถือถาดอาหารและเครื่องดื่ม	1.57	0.21	2.57	0.20	35	33.12	.00*
5. การเปิดขวดไวน์	1.58	0.27	2.67	0.27	35	21.83	.00*
6. การทำความสะอาดโต๊ะและการเปลี่ยนที่เชียบูหรี	1.60	0.31	2.28	0.37	35	10.23	.00*
โดยรวม	1.59	0.15	2.56	0.16	35	60.56	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	36	40	19.97	2.30	30.166	.01*
หลังเรียน	36	40	32.97	1.16		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์ริวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	4.38	0.49	มาก
2	ความถูกต้องของเนื้อหา	4.50	0.51	มาก
3	ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.83	0.38	มากที่สุด
4	ความถูกต้องของภาพที่นำมาใช้	4.63	0.49	มากที่สุด
5	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.58	0.50	มากที่สุด
6	ความสอดคล้องระหว่างภาพกับคำบรรยาย	4.33	0.56	มาก
7	ความเหมาะสมของเวลากับเนื้อหา	4.46	0.59	มาก
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน	4.63	0.49	มากที่สุด
9	สื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.33	0.48	มาก
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.50	0.51	มาก
11	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์	4.54	0.51	มากที่สุด
12	ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อคำถาม และภาษาที่ใช้ในการสร้างข้อสอบ	4.67	0.48	มากที่สุด
13	ครูผู้สอนประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม และให้คำแนะนำหลังการประเมินผล	4.46	0.51	มาก
14	ผู้เรียนมีความสุขที่ได้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์	4.71	0.46	มากที่สุด
15	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.54	0.51	มากที่สุด
รวม		4.54	0.16	มากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.69/82.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับ นันทิยา สงวนตระกูล (2554, หน้า 79–80) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนทฤษฎีแนวคิดแฮร์โรว์ที่มีต่อทักษะกระบวนการปฏิบัติของนักเรียน เรื่อง การปั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแนวคิดแฮร์โรว์ที่มีต่อทักษะกระบวนการปฏิบัติของนักเรียน เรื่อง การปั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.86/91.03 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พรทิพย์ ลินธนนชัย (2554, หน้า 85–86) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เชิงศูนย์ศิลป์ดินปั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะ

ปฏิบัติของแฮร์โรว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เชิงศูนย์ศิลป์ดินปั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.23/85.33 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างมีระบบ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ การวิเคราะห์เนื้อหาและการออกแบบได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเนื้อหา และมีการดำเนินการทดลองตามขั้นตอนกระบวนการวิจัย

2. ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกอย่างมีระบบขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ระบุไว้ตามลำดับ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การเลียนแบบ ขั้นที่ 2 การลงมือกระทำตามคำสั่ง ขั้นที่ 3 การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นที่ 4 การแสดงออก และขั้นที่ 5 การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาส

ฝึกซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง จนเกิดความคล่องแคล่วและความชำนาญในการปฏิบัติ ดังนั้น จึงส่งผลให้ทักษะปฏิบัติในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 หลังเรียนเพิ่มสูงขึ้น หรือมีความก้าวหน้าขึ้นนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติกร ชติวงศ์ (2557, หน้า 63-64) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เรื่องขนมไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลจากการศึกษาการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เรื่องขนมไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์อยู่ในระดับดีเยี่ยม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แหม่งสกุล (2557, หน้า 101) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการปฏิบัติงาน เรื่อง การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลังจากใช้วิธีสอนแบบชี้แนะร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพล นาทองพูน (2561, หน้า 91-94) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติของนักเรียนโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม จากการวัดคะแนนทักษะปฏิบัติในแต่ละแผนของนักเรียนในรายวิชาการนำเสนอสื่อประสมสรุปได้ว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงขึ้น

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า นักศึกษามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปผลได้ว่า หลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถในเรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ด้วยกระบวนการอย่างเป็นระบบ ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการ

เรียนสอน ภายในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะโดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก จนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ และชำนาญ รวมทั้งมีแบบทดสอบท้ายชุด มีใบความรู้เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการฝึกปฏิบัติงาน มีใบกิจกรรม/ใบงานการถามตอบ เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่เรียนมา นอกจากนี้ในการปฏิบัติกิจกรรมมีการแบ่งกลุ่ม เพิ่มความคุ้นเคย ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ไม่เกิดความเบื่อหน่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 126-127) ที่กล่าวถึงข้อดีของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ระบบกลุ่ม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ช่วยเร้าและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา รวยสวัสดิ์ (2553, หน้า 64-65) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ใช้หลักการสอนทักษะปฏิบัติอย่างมีระบบขั้นตอน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ผ่านกระบวนการกลุ่มที่สนุกสนาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำให้ผู้เรียนมีความสุข เกิดความมั่นใจ และกล้าแสดงออก ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เกิดความสุขจากการเรียนที่ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้ฝึกฝนด้วยตนเองและแสดงความรู้สึกความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยทิพย์ สมทอง (2557, หน้า 82-83) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียน

มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวนา สิทธิเชนทร์ (2560, หน้า 55–57) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ทำความเข้าใจขั้นตอนในการฝึกทักษะในทุกขั้นตอนอย่างละเอียดและแนะนำให้ผู้เรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
2. การแบ่งกลุ่มควรมีการแบ่งกลุ่มโดยให้ผู้เรียนลดความสามารถทางด้าน การเรียน ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน คลายความกดดันได้

เอกสารอ้างอิง

- กิติพงษ์ แห่งสกุล. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการปฏิบัติงาน เรื่อง การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กীরติกร ชัดวงค์. (2557). การใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เรื่องขนมไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนันทชาติ เกรด สดุด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์ (1998).
- จรรยา รวยสวัสดิ์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมบริการอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิตนา แชมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพล นาทองพูน. (2561). การส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนผดุงนารี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นันทิยา สงวนตระกูล. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนทฤษฎีแนวคิดแฮร์โรว์ที่มีต่อทักษะกระบวนการปฏิบัติของนักเรียน เรื่อง การปั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

3. ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องคอยให้คำแนะนำสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด และให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตรในขณะนั้นทันที

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์กับวิธีการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคการสอนตามรูปแบบทักษะปฏิบัติอื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ในเนื้อหาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ

- พรทิพย์ ลินธนนชัย. (2554). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง เชิงศูนย์ศิลป์ดินปั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวนา ลิทธิเชนทร์. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เรื่องงานประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลเขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2555). การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2554). แนวปฏิบัติในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- หทัยทิพย์ สมทอง. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร